

Leto XVIII.

Štev. 8.

Uredništvo in uprava se nahajata v Kranju štev. 173.

Telefon štev. 73.

Naročnina do konca leta 35 D, polletno 20 D, četrtletno 10 D.

Izhaja vsako soboto

Gorenjec

Tednik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Dopise sprejema uredništvo do torka zvečer. Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Za odgovor priložite znamko. Govorilne ure uredništva ob ponedeljkih od 10. do 11. ure dopoldne.

Obrtniško vprašanje

Obrtniški stan bije danes hud boj za obstanek. Dejstvo je, da razne panoge obrtniškega stanu propadajo, propada čevljarstvo, propada krojaštvo, propada ključavničarstvo in tudi še druge panoge obrtniškega stanu so v stalni nevarnosti propada. — Mnogo, mnogo poštenih in solidnih obrtnikov je vrgel kapitalizem med proletarce, zapustiti so morali svoje priljubljene delavnice ter oditi med proletarce v tovarne, kjer so izročeni na milost in nemilost brezsrčnemu kapitalizmu. Brez resne socialne pomoči čaka ista usoda vse obrtnike.

Velika škoda bi bila, če bi moral zginiti obrtniški stan. Obrtniki tvorijo sestavni del takomenovanega srednjega sloja, kamor spadajo manjši in srednji trgovci in kmetje. Ako izgine obrtniški stan, izgine z njim velik del srednjega stanu in to bi bila neprecenljiva škoda za človeško družbo, za državo in koncem vseh koncev tudi za vero in Cerkev. Srednji stan je v socialnem organizmu najstalnejša tvorba, najmočnejši ohranjujoči element in obenem najgloblji vir ljudske moči. Kmet, obrtnik in mali ter srednji trgovec so najzaneslivejši temelji države in človeške družbe sploh in to z ozirom na veliko število in pa zaradi solidnosti in urejenosti.

Že stari grški modrijan Aristotel je pisal v svoji knjigi o državi, da je najbolj trdna in močna ona država, katera obstoji po veliki večini iz srednjih stanov. Kajti v državi, kjer so močno zastopani srednji stanovi, ne bo prekucij in uporov med državljani. Ljudje, pripadajoči srednjim stanovom, ne poželi in ne stegajo rok po tujem blagu, ker pač sami za lastne domače potrebe zaslužijo. Nadalje pa tudi drugi ne bodo posegali po njih imetju, ker pač ne bodo dajali vzroka, da bi z malim premoženjem vzbujali zavist in nevošljivost.

Kakor pri vsaki stvari, tako je tudi pri premoženjskih zadevah najboljša srednja pot. Saj že sv. pismo pravi: Ne dajaj mi ne uboštva ne bogastva; podeli mi le, kolikor mi je za življenje potrebno (Preg. 30. 8). In res, skušnjava nas uči, da so oni ljudje, ki imajo nekaj premoženja, tudi dobri verniki, kakor kmetski stan, mali in srednji trgovec ter obrtnik. Velekapitalist pa nima smisla za verske stvari, njemu je bog njegov denar, isto žalostno sliko vidimo tudi pri popolnoma ubožanem proletarcu. V svoji revščini žal velikokrat ne pozna in ne bo poznati Boga nad seboj. Si pač misli, da je Bog kriv njegove nesreče, čeprav je krivda v tem, ker človeštvo ne pozna pravičnosti in krščanske ljubezni.

Ker vedo ti srednji stanovi, da je težko za denar, da ga je težko prislužiti, ga znajo tudi ceniti. Odlikuje jih varčnost, solidnost in treznost.

Neka plemenitost in odkritosrčnost odlikuje pravega obrtnika in to v nemali meri zato, ker je pač samostojen in neodvisen in mu ni treba igrati vloge večnega hlapca. Saj je obrtnik sam podjetnik, sam ravnatelj, sam dejavec in sam prodajavec in sam kupec.

Vse to so okoliščine, ki človeka dvigajo v samozvesti in plemenitem ponosu. Pošten obrtnik ni še postal žrtev mamonizma, on hoče le dvoje, da more stanu primerno živeti in si ohraniti samostojnost.

Nikakor nimamo razloga dopustiti, da bi propadal obrt. stan, ki tvori most med kapitalizmom in ubožanem proletarstvom. Če propade obrtni stan, potem propade velik in dober sestavni del človeške družbe, države in Cerkve. In zato spada obrtniško vprašanje, ki je tudi v Kranju zelo pereče in aktualno,

med najvažnejša socialna vprašanja. Dolžnost merodajnih faktorjev je, da ne puste v nemar obrtniškega stanu ter ga ne pusti propasti. Kakšne bodo posledice propada obrtniškega stanu? Na eni strani ojačenje velekapitalizma, na drugi strani pa pomnožitev proletariata. Ali je takšen razkroj koristen in dober?

Splošno priznано je, da je obrtni stan velik stan, ki se po pravici brani propasti in mu tudi zdrava socialna politika ne more odreči pomoči. Zakaj, in kje je pomoč, pa drugič.

Gömbös-Dollfus-Mussolini

Razgovori teh treh diplomatov, ki so se pretekli teden sestali v Rimu, so se končali s kaj skromnim uspehom: Predstavniki vseh treh držav so se zavezali, da se bodo medsebojno obveščali o vseh vprašanjih, ki zadevajo katerokoli izmed zastopanih držav, in da bodo

vsa taka vprašanja skupno reševali. Gömbös je pa še posebej obljubil, da bo Madjarska bolj na široko odprla vrata avstrijski industriji, Dollfus pa, da bodo Avstrijci kupovali na Madjarskem žito in zelenjavo v večjih množinah kakor doslej.

Stavijski že na Balkanu!

Bolgarija je doživela svojevrsten škandal, gniloba „visoke družbe“ je prišla v javnost! V osebi tajnika francoskega poslaništva v Sofiji, Gerardija, so namreč odkrili — tihotapca, ki je pod zavetjem podkupljenega uradništva tihotapil v Bolgarijo velike množine nekega dišečega olja, ki je služilo za ponarejanje dragocenega rožnega olja, ki je znano po vsem, zlasti damskem svetu.

Lansko leto je v Sofiji divjal legar — Gerardy je izrabil priliko in tihotapil v državo neko prepovedano cepivo zoper legar in ga s pomočjo spretne reklame res mnogo spravil v denar. Poziv Francoske vlade, da se prepusti bolgarskim oblastem, ga je dohitel v Nišu, katerega se je Gerardy pokoraval in takoj odpotoval v Sofijo.

Solunski atentator obsojen

V Solunu je porotno sodišče, sestojče iz desetih članov, te dni obsodilo na dosmrtno ječo Albanca Ibrahima-Husseina Djela, ki je dne 14. avg. l. 1933. ustrelil bivšega albanskega min. predsednika in največjega nasprotnika in sovražnika sedanjega režima v Albaniji, Hasanbega Vučitrna-Prištino. Kakor umor pred 7 meseci, tako je tudi razprava pred sodiščem vzbudila veliko pozornost po vsej Evropi, ker je bil Hasanbeg znan v mednarodnem svetu kot najnevarnejši tekmeč albanskega kralja Ahmed-beg Zogua.

niji, Hasanbega Vučitrna-Prištino. Kakor umor pred 7 meseci, tako je tudi razprava pred sodiščem vzbudila veliko pozornost po vsej Evropi, ker je bil Hasanbeg znan v mednarodnem svetu kot najnevarnejši tekmeč albanskega kralja Ahmed-beg Zogua.

Izpred sodišča za zaščito države

Dne 19. marca se je v Belgradu pričela razprava proti Petru Oreb, Begoviću in Podgorelcu, članom hrvatske vstaške organizacije, ki jo vodita hrvatska emigranta dr. Pavelić in Perčec. Obtožnica očita obtožencem, da so nameravali dne 16. dec. 1933., ob priliki zadnjega obiska v Zagrebu, v atentatu ubiti kralja Aleksandra. Do sedaj je bil

zaslišan prvi obtoženec, Peter Oreb, ki v podrobnostih opisuje organizacijo in življenje vstaških čet v Viscetti in Bresciji v Italiji, njihovo osrednjo pisarno v Piacenzi, kjer mu je dr. Pavelić obljubil 500.000 Din, ako se mu atentat posreči. — Razprava bo trajala dalj časa; kakšen bo konec, bomo poročali.

Dve smrtni obsodbi

Dne 21. marca t.l. je sodišče za zaščito države po čl. 1. in 2. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi radi umora in soudeležbe pri umoru bivšega ministra Mirka Neudorferja obsodilo na smrt Franja Zrinjskega in

Steva Pizeta. Tomo Kermen je bil obsojen na dosmrtno ječo, Mijo Kelemen na 1 leto, Marko Krobot pa na 5 mesecev strogega zapor. Obtožentca Josip Petković in Mijo Brodar sta bila oproščena.

Demokracija pa taka!

Nemški propagandni minister dr. Goebbels je imel dne 20. marca velik govor pred političnimi voditelji stranke, v katerem je kaj odkrito očrtal državljanske pravice nemškega naroda. Vlada narodnosocialistična stranka, nihče drugi nima pravice, lastiti si oblast.

Člani te stranke smejo tudi malo zabavljati in kritizirati delo vlade „na dostojen način“. Vsi drugi pa imajo pravico, da molče mrmrajo. Tako je dr. Goebbels razdelil Nemce v vladne, v dovoljeno opozicijo in v gledavce, ki smejo ploskati, izžvižgati pa ne.

Borci na pohodu

Zanimanje za pokret borcev narasča ne samo v našem mestu, ampak po celem okraju. Besede, ki jih je govoril S. Vidmar na shodu v Mariboru, da so vsled napovedanega preloma s stariimi metodami in sistemom zatrepetale propale duše, zamajala se korita in da se je strah naselil v srca zakrknjenih grešnikov, veljajo tudi za naše kraje, posebno za one, ki so vzeli zase v zakup ves nacionalizem, ki je pa v resnici le posloven, vso državnotvornost, ki pozna le sebe ter vsakomur, ki noče služiti njihovim sebičnim namenom, ne kažejo samo zob, ampak ga pridno denuncirajo na vse strani.

„Žalostno je“, pravi „Prelom“ od 15. t. m., „da smo tako propadli, da se ljudje ne upajo več svojega poštenega mnenja odkrito in možato povedati, kajti vsako kritiko nevrrednih dejanj in mahinacij gotovih ljudi se je hotelo razpihniti v pregreho po zakonu o zaščiti države.

Zato je potreben Prelom na celi črti, novo življenje in nova pota, katera tudi mi pozdravljamo.

Skupščina tujsko prometnega društva v Kranju

Tujsko prometno društvo sklicuje svojo redno skupščino v torek 27. t. m. ob 20. uri v restavraciji „Pri Peterčku“ z običajnim dnevnim redom. Članstvo se vabi, da se občnega zbora udeleži v čim večjem številu.

Občni zbor Kmetijske okrajne zadruga v Kranju

V ponedeljek, dne 26. t. m., bo imela v Ljudskem domu v Kranju občni zbor največja gorenjska vnovčevalna zadruga, ki bo, kakor smo zvedeli, zelo dobro obiskana, ker se bodo obravnavala zelo važna gospodarska vprašanja.

Hotel „Stara pošta“ vsak petek sveže

MORSKE RIBE

Moderno tiskarsko podjetje, specialno urejeno za izdelavo raznovrstnih letakov, reklamnih tiskovin in plakatov v eno in večbarvnem tisku po najmodernejših načrtih. Vsa v stroko spadajoča dela izvršujemo točno in poceni.

Iskarna Tisk. društva v Kranju

PROSVETA

Cerkije. Na dan sv. Jožefa, 19. marca, je priredila Katoliška akcija versko igro »Slehermik«. Natlačena dvorana Ljudskega doma je dokazala, kako se ljudstvo zanima za take igre. Izmed velike množice iger, ki so bile doslej uprizorjene pri nas, je Slehermik najgloblje posegel v ljudsko dušo, bil je res duhovno doživet, tako pri igralcih kakor pri gledavcih. Kako močno je bilo doživljanje igre pri ljudstvu, se je pokazalo na koncu, ko je vsa dvorana pričela peti za pevci na odru »Kraljevo znamuje križi stoji...« Tedaj nas je kar nekaj zgrabilo za srce, da bi človek vriskal in jokalo obenem, kakor se to dogaja le ob občutju največjega navdušenja. Ob tej pesmi smo šele zaslutili, kako velik preobrat je napravila KA v naši župniji v tem kratkem času, kar je začela delovati. Navdalo nas je veselo upanje prenovljenja našega ljudstva, ki je vprav v križu — Kraljevem znamenju. — Igravci so svoje vloge dobro podali, nekateri so bili kar presenetljivi. Pevske točke so združeni pevci iz Cerkljan in Sp. Brnika zapeli prav lepo, tako da je njihovo sodelovanje zelo povzdignilo igro. K vsemu bi pripomnili le še to: Kadar je prosta vstopnina, moramo pustiti sedeže za starejše, za matere in očete, mladi jim moramo dati prednost, saj lahko stojimo. Mladim fantom in dekletom iz Katoliške akcije pa želimo, da še nadalje vneto gredo po dosedanjem potu, da bodo res kvas župnije in nosivci boljšega in lepšega življenja. T. F.

Tržič. Uprizoritev verskih iger človek vedno s strahom pripravlja. Ved-

no namreč preti nevarnost, da se verska ideja na odru osmeši. Da se taka uprizoritev posreči in doseže svoj namen, je treba, da je oder primerno urejen in da se igravec zaveda, kaj igra. V Tržiču je bilo odigranih že več verskih iger in se igralci kar z veseljem lotijo nove; pa tudi odrska oprema za silo odgovarja, četudi je naš oder nekoliko prenizek.

Vincencijeva konferenca nam je v nedeljo zvečer dala spet dve verski igri, ki sta povsem zadovoljili občinstvo, ki je spet napolnilo dvorano Našega doma. Gheonova »Sultanova hčerka in dobri vrtnar« je moderna francoska duhovna igra, katere prozoren namen je, poglobiti vero v vsemogočnega Stvarnika. Igra ni lahka in ko jo bereš, se ti zdi dolgačasna, a čim bolj jo igralci znajo in se se uživljajo v vsebino, tem lepša je. Na odru pa si je takoj osvojila gledavce, ki so napeto in brez nasmeška sledili poteku cele igre. Na mestu pa so bili tudi igralci, ki so res vedeli, kaj naj ljudem z igro povedo.

Calderonova »Sveta maša« je zahtevala še več priprav in truda, ker je odrsko zelo nevhvaležna reč. Igravci so storili svoje in uspeh je bil popoln. Nastop vseh glavnih oseb je bil povsem posrečen.

Uprizoritev verskih iger je možna seveda le ob zavesah, ki ti s svojo enakomernostjo predstavijo večnost in pa ob primerni razsvetljavi, ki da osebam drug izraz. Nedeljska uprizoritev v Tržiču je pokazala, da se bo duhovna igra na naših odrih hitro udomačila.

TEDENSKE NOVICE

Dopisnikom in sotrudnikom!

Uredništvo prosi vse dopisnike in sotrudnike »Gorenjca« da svoje dopise pošljejo vedno tako, da jih ima uredništvo vsaj v torek zvečer že v rokah in sicer na naslov: Uredništvo »Gorenjca«, Kranj št. 173

KRANJ

Občinski odbornik g. Kern Adolf je v nedeljo v nekem javnem lokalu predaval o prejšnjem in sedanjem občinskem gospodarstvu. O prejšnjem se je seveda zelo nelaskavo izrazil ter zlasti označil vse one moške, ki so sedeli v prejšnjem občinskem odboru, z izrazom, ki ga ne moremo ponoviti. Ker sedi nekaj »bivših« sedaj z njim vred v občinskem zastopu in celo v enem klubu, smo res radovedni kake konsekvence bo izvajal g. Kern. Glede sedanjega občinskega gospodarstva pa se je zelo pohvalno izrazil.

Premaskovo. V nedeljo, 11. marca, je skupina gasilcev in prijateljev postavila na oder dramo »Prisega o polnoči«. Igravci so nam pokazali primer izgubljenosti mladosti. Cigan Marko in Ana sta predmet igre. Ljubezen cigana in bogatega kmečkega dekleta. Oba sta svoji vlogi dobro izvedla, le mestoma sta bila preveč enolična. Lavrinka in Koritnik sta bila prava podoba ljudi, ki vedo mnogo povedati o drugih, o sebi pa nič. Ostali igralci so izvedli svoje vloge dobro, tam pa, kjer so bile napake, upamo, da jih v nedeljo ob ponovitvi igre ne bo. — Igravci so pokazali, da je tudi kmečko ljudstvo sposobno izvesti to, kar mestno. Mnogo se je treba žrtvovati in po težkem dnevnem delu porabiti noči za učenje. Prava prosveta naj se razširi med vse sloje našega naroda.

ce bo izvajal g. Kern. Glede sedanjega občinskega gospodarstva pa se je zelo pohvalno izrazil.

ŠENČUR

»Roza Jelodvorska« Preteklo nedeljo in ponedeljek so nam Visočani ob nabito polni cerkveni dvorani prikazali na odru zgodovinski igrokaz »Roza Jelodvorska«. Predstavi sta izpadli nad vse sijajno.

Motiv dejanja drastično prikazuje pietetni spomin iz davnine, poosebljen v ljubezni grofice Roze Jelodvorske, ki je nesebično ljubila svoje starše. Pretresljivo veličastno se je odigravala bridka trilogija v žaloigri njenega življenja. Ali božanska sila ljubezni je bila ona luč, ki je vodila plemenito mladenko mimo brezdanjih prepadov usode, dokler se ji ne posreči rešiti iz groznih Strahomirovih ječ bledega jetnika — svojega ljubljene očeta. — Ganljivo močno nam je Roza ovekovečila slavo-spev odpovedi, po kateri se želi kot si-rola aristokratinja mučeniško žrtvovati v edinem hrepenenju, da bi zasijala po robstu nepremakljive zapovedi viteza Strahomira ubogemu očetu zarja svobode... Dragomir je ob njej postavil častitljivo osebo smelega roditelja in bil dobro karakterizirana odrska pojava. Grof Hildigardar je klasično podčrtal mimično in glasovno simpatijo v brutalni brezobzirnosti, ki je bruhala sovraštvo vse dotlej, da ga ni končno preobrazila mila prošnja male nedolžne hčerkice. Velika pridobitev te igre je Grofica, ki je uresničila blestečo elegantno damo, usposobljeno v uglašeni glasovni zvočnosti. Oglar je podal izklesan tip, ki se je edinstveno prelival iz drakonične podobe nedovzetne diktatorice Lenke, ki se je izbornu udejstvila v tragikomičnih fazah neprepričevalnega dogajanja. Ostali so učinkovito prodrli v okvir celote in bi ne mogli biti vernejši. K uspehu je mnogo pripomogla okusna scenerija in krasno petje. — Igravcem in igravkam srčna hvala za prelepo razvedrilo! Ostanite tudi nadalje zvesti tradicionalnemu načelu v plodonosnem složnem delovanju za naše svete narodne svetinje! — P.

PREDDVOR

V katoliško vero je bil sprejet zadnje nedelje že dalje časa tu bivajoči Rus Peter Morozov.

Gledališko in pevsko društvo vrši z vso vnemo priprave za uprizoritev znamenite igre »Otello«, ki bo na velikonočni ponedeljek in na belo nedeljo.

Ob zadnjem deževju narastla Korkra je napravila mlinarjem precejšnjo škodo, ker je razdrila jezove.

KOVOR

Pašna zadruga za občino Kovor r. z. z. o. z. v Kovorju ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 25. marca 1934 ob 3. uri popoldne v gostilni pri Snarju. Če ob določeni uri ne bo udeleženi zadostno število članov, se čez pol ure vrši drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu. Načelstvo.

NAKLO

Pika na vlom v občinsko pisarno. V 6. št. »Gorenjca« smo v poročilu o vlamu v občinsko pisarno obljubili, da bomo dodali še piko k temu poročilu, kakor hitro upravna oblast prve stopnje reši pritožbo radi sklepa občinskega odbora z dne 25. II., da namreč utrpel znesek, ki je zanj oškodovana občina, ona sama, t. j. davkoplačevalci. Kakor smo že v naprej slutili, tako se je zgodilo. Z odlokom št. 2538/2 z dne 7. marca je sresko načelstvo v Kranju odločilo, da se ta sklep občine ne sme izvršiti, ker da nasprotuje veljavnim zakonom. Opira se sresko načelstvo na razloge: Vlom v občinsko pisarno in pri tem izvršena tatvina sta bila izvršena v okoliščinah, ki kažejo popolno nepravilno ravnanje z obč. denarjem pa tudi zanemarjanje glede zavarovanja obč. hiše. Obč. denar sprejemati in ga izplačevati sme le po obč. odboru izvoljeni blagajnik. Navzlic temu predpisu je dne 12. XII. 1933. obč. tajnik manipuliral z denarjem in ga prešteval v obč. pisarni, pri čemer so ga mogli videti nepoklicani ljudje, ki so se mudili v občinski pisarni. Pa ako je že obč. tajnik sprejel denar in ga imel po dnevi v obč. pisarni, ga pa nikakor ne bi bil smel pustiti v obč. pisarni, marveč bi ga bil moral izročiti še pred nočjo občinskemu blagajniku. Tega obč. delovodja ni storil, marveč je vtaknil denar v predal pisalne mize, ki je ostal glasom spisa celo nezaklenjen. Dalje je bila obč. hiša kakor cela vas Naklo nezastražena ob času vloma in tatvine. V obč. hiši pač spi neki organist, ki je pa betežen (slep) in torej ne more nuditi nobenega jamstva za zavarovanje. Potemtakem se je tatu naravnost ponujala ugodna prilika za izvršitev tatvine, zato pa nasprotuje vsakemu pravnemu čutu, da bi smela in imela trpeti pri vlamu občini nastalo škodo občina, marveč je bila njena dolžnost, da pozove krivce na povračilo škode, če treba s tožbo. Dejanski stan, ki je podlaga tej določbi, je razviden iz poizvedbe in zaslišanja predsednika občine in delovodje. Pravna presoja pa se podaja sama po sebi... — (Dobesedno vzeto iz odloka sreskega načelstva).

Iz c. kr. časov in še kaj

(Priobčil P. S.)

Predvojni in medvojni »Gorenjec« je bil pod uredništvom pokojnega dekana Koblarja neizprosno bojevnik za katoliška načela v javnem življenju, v lokalni in tudi deželni politiki, vsled česar si je nakopal hudo sovraštvo in je imel večkrat opraviti s sodiščem. Ker je bil njegov urednik dekan Koblar navdušen Slovenec in nekaj Panslovan, je to obiležje nosil tudi list »Gorenjec«. Nastopati med vojno kot navdušen Slovenec in vrhu tega še kot Panslovan, je bila pač nevarna zadeva. »Gorenjec« je priobčeval članke, iz katerih je vsak, če le ni bil slep, mogel videti, da se med drugim tudi napada zveza Avstrije z Nemčijo, iz katere poteka toliko trpljenja in nesreč. Avstrija naj vendar pretrga zvezo z Nemčijo in naj vodi na-

mesto nemške politike slovansko politiko. Takšni članki so bili avstrijski cenzuri trn v peti in »Gorenjec« je bil dostikrat pobeljen. Saj vemo, da je bilo v tistih letih kaj takšnega misliti, greh, naravnost veleizdajstvo pa, kdor bi se drznil tako pisati in delati nerazpoloženje med ljudmi. »Gorenjec« recte Koblar, je pa imel toliko poguma, da se je upal odkrito povedati svoje mnenje. Ko se je o tej nesrečni dvoezvi Avstrije in Nemčije med vojno potihem govorilo in zabavljalo, je napisal Koblarjev kaplan Komljanec članek, v katerem se ostro napada zveza Avstrije-Nemčije. Koblar prebere članek in takoj vidi, da je preoster in preodločen. »Bomo imeli sitnosti« pravi Koblar »in bo vojaška cenzura nas zasledovala.« Kaplan Komljanec odgovori: »Kaj se vendar bojite, jasno in naravnost moramo povedati, kaj mislimo.« »No, da ne boste mislili, da se res kaj bojim, bom članek priobčil, naj pride, kar hoče. Ko je članek

izšel, je bila vojaška cenzura pokonci, dobri kranjski patriotje so pričeli denuncirati in vpiti, da je velikanski škandal, da se takšne stvari pišejo in da je treba dekana Koblarja pošteno kaznovati. Ko je bil dekan Koblar zaslišan zaradi omenjenega članka, ni hotel pisca izdati in je vso odgovornost za članek prevzel na sebe. Za las je manjkalo, da ni prišel pred preki sod in neka vplivna oseba, menda avstrijski vojaški avditor se je izrazila: »Der Dechand wird hängen«. Le uspešni intervenciji kranjskega glavarja Schittnika in dr. Šušteršiča se je bilo treba zahvaliti, da se ta napoved ni dejansko tudi izvršila. Vsa zadeva se je nekoliko pomirila in odloženo je bilo, da mora dekan Koblar nemudoma zapustiti kranjske dežele ter oditi v izgnanstvo. Kje se hoče Koblar naseliti, to je njegova stvar, edino kranjsko deželo mora zapustiti, da ne bo z navzočnostjo razburjal patriotskih duhov. Dekan Koblar se je odločil za Za-

greb, ker je vedel, da bo tamkaj prišel v zvezo s hrvaškimi političnimi osebnostmi. Čeprav je bila zagrebška policija dekanu Koblarju vedno za petami, vendar ga ni motilo, da ne bi hodil na politične čajanke k Radiću in drugim važnim politikom. Pri teh sestankih je imel dekan Koblar upogled v mišljenje hrvatskih politikov in so viribus unitis kovali Jugoslavijo. Iz te dobe Koblarjevega življenja, izvirajo Koblarjeve simpatije za seljački pokret in simpatije do Radića samega. Radićeva knjigarna v Zagrebu je bil prostor, kjer so se postavljale smernice za jugoslovansko politiko in se sklepala politična prijateljstva.

Pokojni dekan Koblar je bil od avstrijskih-nemških oblasti odlikovan z izgonom, dočim so nekateri veliki narodnjaki zabijali v isti dobi žeblje v avstrijski ščit in bili odborniki društva »Gib Gold für Eisen.« — Tak je pač svet.

Trstenik

Vlom. Danes zjutraj ob pol 4. uri so vlomili pri cerkveniku Rogelj Antonu, ki ima malo trgovino, s katero preživlja svojo družino. Zlikovci so skušali priti v trgovino po zadnjem oknu, pri katerem so z drogom iztrgali mrežo in vlomili okno, ker pa je bilo zastavljeno z omarami, so se lotili drugega okna ob potu, vdrli in odnesli raznega blaga v vrednosti do 2500 Din in v gotovini kakih 100 Din. Sin cerkvenikov, ki je spal nad prodajalno, se je zbudil in šel klicat očeta, nakar so vlomilci izginili, ne da bi mogli dokončati svoje delo. Zdi se, da niso bili domačini, ampak od drugod, in da so morali imeti pomočnike, ker so odnesli tudi lonce masti z 20 kg. Po stopinjah

je spoznati moškega in žensko. Upamo, da bodo orožniki prišli na sled zlikovcem. Žalibog je orožniška postaja pri nas tako zelo oddaljena in nujno želimo, da bi že na Golniku prišli do svoje orožniške postaje.

CERKLJE

Borci se zbirajo. Na praznik sv. Jožefa so se pri Kernu zbrali bivši bojovníki in prijatelji bojevnškega gibanja iz cele cerkljanske fare. Zborovanje sta pozdravila gg. Česen in Ham iz Kranja. Sestavil se je že pripravljalni odbor, ki bo skrbel, da se ta poštena in možata organizacija ustanovi tudi v Cerkljah. Kakor je bilo na tem pripravljalnem zborovanju videti, ji članov ne bo manjkalo.

GOSPODARSTVO

Nekaj števil iz našega mlekarstva

Podajamo par števil iz delovanja našega skupnega obrata v prvem poskusnem letu: mleka smo prejeli 2.115.000 l in ga porabili za prodajo 1.260.000 l za predelavo v izdelke 855.000 l in sicer posneli 515.000 l, in zasirili 340.000 l. Za mleko smo izplačali dobaviteljem Din 2.622.000,—, ali Din 1'24 na en liter.

Mirno lahko rečemo, da je poskus skupnega obratovanja v prvem letu zadovoljivo izpadel, a žalostno je, ker se nasprotno čimdalje bolj opaža neko nezadovoljstvo. Prepričan sem, da to nezadovoljstvo ne temelji na blagovnem poslovanju skupnega obrata, ampak na denarnem. Je pač tako, kakor se povsod pri denarju vse začne in neha, tako je tudi v našem obratu ta stran zelo težavna.

Da si bomo na jasnem, ali je to nezadovoljstvo upravičeno ali ne, se zdi potrebno, da si odgovorimo tudi na to vprašanje. Ako vzamemo v roke bilanco preteklega leta, iz katere vidimo, da smo imeli koncem za Din 280.000,— zalog blaga, za skoro še enkrat toliko terjatev na blagu, in da smo med letom odplačali investicij za Din 150.000,—, potem lahko ugotovimo, da je od neke vse to moralo priti in ker vsled razmer od drugod ni moglo priti, potem smo na jasnem, da se je to zbralo na mleku, katerega ste skupnemu obratu zaupali. Kakor vsako podjetje, tako rabi tudi naš obrat obratni kapital, kateri se je v našem slučaju moral zbrati na mleku. V tem je torej vzrok zaostankov na plačilu mleka, v zaostankih neplačanega mleka pa vzrok nezadovoljstva.

Kako je do tega prišlo? Ugotovili smo, da smo prejeli preko 2 milijona litrov mleka, katerega smo plačali in obračunali po Din 1'24. Ako bi mi vse to mleko plačali tako, kakor plačujejo drugi t. j. največ da Din 1,—, bi razlika znašala nad pol milijona dinarjev. Ta kapital bi popolnoma zadostoval za naš obratni kapital in bi od zdaj naprej

lahko plačevali po polnih cenah, ki izpadejo po mesečnem obračunu in plačevali za vsak mesec sproti.

Ker pa tega nismo napravili, imamo danes zaostanke na mleku, ki povzročajo omenjeno nezadovoljstvo. Sicer je nezadovoljstvo popolnoma razumljivo pri današnji denarni mizeriji, ko ga skoraj ni kmeta, da bi ne bil v denarni stiski, ker se pridelkov vsak čas še za nizko ceno ne more prodati, še težje je pa denar zanje dobiti, plačil ima pa kmet v sorazmerju s pridobitno možnostjo vsak dan več, pa kljub temu to nezadovoljstvo ni upravičeno.

Ostaja nam torej le dvojje: ali da plačujemo po takih cenah kakor druge mlekarne, toliko časa, da se nam nabere potrební obratni kapital, ali pa da plačujemo še naprej tako, kakor smo do zdaj, da se plačuje polna cena po mesečnem obračunu, potem pa moramo biti pripravljeni, da bomo čakali na denar. Odločiti se imamo torej samo za eno ali drugo in bo prav, ako že zdaj o tem razmišljamo, da se bo na občnem zboru, ki se bo vršil nekako čez dva meseca, tudi to vprašanje rešilo.

Izpremembe in dopolnitve zakona o taksah

Zviša se taksa na objave radi materialne koristi, ki se prilepljajo na okna ali zidove in sicer od 0'25 na 1 Din. Poviša se taksa tudi na oglase.

Tar. postavka 34 se spremeni in se glasi:

1. Na račune, note, poročila in podobne skice, ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o terjatvah in dobavah, ki izvirajo iz njih posla, drug drugemu ali drugim osebam, ne glede na to, ali se v njih potrjuje izplačilo ali ne in ali so jih izdajatelji podpisali ali ne, kakor tudi na potroške in oddajanje sob v hotelih, restavracijah, gostilnah, kavarnah, penzijah, ljudskih kuhinjah in v vseh lokalih, kjer se trošita jed in pijača, če v njih ni označena vsota ali če znaša 20 do 100 Din je taksa Din 0'50.

2. Če pa znaša vsota nad 100 Din, je taksa Din 1'—.

Kot račune je treba razumeti tudi izpiske računov, kot note pa tudi popise blaga in njihove prepise (fakture).

Na knjižice, v katere zapisujejo trgovci poedinim osebam blago, ki so jim ga odpremili ali oddali, na leto Din 5.

Izdajati račune, note itd. je obvezno za vsakogar in se pobira ta taksa z uporabo taksnega papirja (taksni monopolizirani obrazec). Ako pa je kdo prisiljen zaradi domačega poslovanja ali izdajanja spisov, računov in not v več izvodih, lahko naroči in nabavi sam zanje potrebne bloke, katere pa mora predpisano taksirati.

Novo je tudi določilo, s katerim se imetnikom teh blokov povrne 1/4 takse, ako predlože davčni upravi 100 že izpolnjenih blokov.

Na vstopnice gledališč, koncertov, javnih telovadb, sportnih društev se taksa poviša od 10 na 20% od vrednosti prodanih vstopnic. Uvede se 15% taksa na vozovnice avtobusov in tovrstne avtomobile ter za 5% zviša pri vozovnicah železnic.

Istotako se tudi povišajo takse šolnin.

Taksa pod tar. pos. 34 stopi v veljavo z 21. aprilom t. l.

Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o državní trošarini

1. Poviša se trošarina na kavo od 4 na 8 Din pri 1 kg.

2. V bodoče je treba plačevati trošarino na vsako octovo kislino, ne glede na to, iz česa je izdelana.

3. Na novo se uvede trošarina na plinsko olje in sicer Din 100 na 100 kg ter

4. trošarina na vsa olja in masti in sicer v višini Din 200 za 100 kg in to na vsa olja in tolšče za mazanje, ne glede na to iz česa se proizvaja. Kolomaz ni trošarinski predmet.

Francoske cigarete bomo kadili

Uprava državnih monopolov v Belgradu je s francosko tobačno režijo sklenila dogovor, da se bodo cigarete „Strumica“, „Vardar“, „Drina“ in „Zeta“ prodajale v Franciji, pri nas pa se bodo smele prodajati francoske cigarete in sicer:

a) Week-End (izg. Bikend) v kartončkih po 20 komadov, cena Din 18 za karton.

b) Gitanes Maryland (izgov. Žitan Meriland) v kartončkih po 20 komadov, cena Din 13.

c) Gauloises Maryland (izg. Goloaz Meriland) v kartončkih po 20 komadov, cena Din 12 za karton.

č) Gauloises Caporal Ordinaire (izgovarjaj Gololoaz Caporal Ordiner) v kartončkih po 20 kom., cena Din 10.

Glavna zaloga tobaka v Ljubljani je dolžna imeti te vrste francoskih cigaret, dočim ostale zaloge niso vezane k temu. Če bi pa kateri od trafikantov vendarle želel take francoske cigarete prodajati, jih lahko naroči in vnaprej plača.

Znižanje voznine za semenski krompir v Nemčiji

Zanimivo je, da se v Nemčiji plača za semenski krompir pri komadnih pošiljkah le polovična voznina, ako se odda pošiljka od 20. sept. do 20. nov.

Sedaj pa je država to ugodnost znižanja voznine razširila na čas od 10. sept. do 31. novembra.

Bilo bi potrebno, da bi se naši merodajni faktorji bavili z vprašanjem o znižanju voznine za semenski krompir. Primorska banovina in Bosna rabi vsako leto velike množine zgodnjega semenskega krompirja, ki zgodaj dozorijo ter pride prvi na trg v naša mesta. Zadnja leta pa so naročila za semenski krompir iz teh krajev skoraj popolnoma izostala in to le iz razloga, ker je v primeri z nizko ceno krompirja voznina mnogo previsoka in tako producenti utrpijo izgubo. Na primer: 100 kg zgodnjega krompirja stane v Dravski banovini Din 45 do 60, odvisno od kvalitete. Voznina za 100 kg pa stane do Mostarja Din 104'50. K temu moramo priracunati še vozni list in druge takse.

Kmetijske vnovčevalne zadruge v Nemčiji

Po statistiki obstoja s 1. marcem 1934. v Nemčiji 41.161 vnovčevalnih zadrug, prištevši k temu še 111 centralnih zadrug. V mesecu februarju se je število povečalo za 232 vnovčevalnih zadrug. Iz gornjih števil je razvidno,

da je nemška vlada spoznala potrebo kmetijskih zadrug ter skuša z njihovo pomočjo spet povzdigniti gospodarstvo.

Kontingentiranje zgodnjega krompirja v Avstriji

V svrhu zaščite lastnega pridelka zahtevajo kmetovalci kontingentiranje pri uvozu krompirja. Avstrija je uvozila iz Italije v letu 1933. 120.000 meterskih centov krompirja v vrednosti 1.700.000 šilingov.

Tržno poročilo

Cene pšenice so nespremenjene. Povpraševanje za koruzo je še vedno zelo živahno. Išče se v prvi vrsti stara in umetno sušena koruza. Času primerno suha koruza vsebuje še vedno precejšnje količine vode ter je uporabna le za krmo živini.

Krompir. Kmetijska okrajna zadruga v Kranju je odposlala v dobi od januarja 1934 do danes 90 vagonov krompirja. Vidimo torej, da je ta zadruga zelo koristna našemu kmetu.

Vrednost denarja

jugoslovanske borze za devize so notirale dne 22. III. 1934 za	Z 28'50% na plačilo Nar. banke
1 francoski frank	Din 2'26
1 angleški funt	„ 175'—
1 ameriški dolar	„ 34'40
1 italijansko liro	„ 2'94
1 češko krono	„ 1'43
1 nemško marko	„ 13'60
1 švicarski frank	„ 11'13
1 belgijski frank	„ 8'02
1 holandski goldinar	„ 23'20
Avstrijski šiling pa je notiral v priv. prometu Din 9'20.	29'81

BIRMANCI, ZENINI IN NEVESTE popust za vsa darila ali popravila, ki se strokovno izvrše v prvi zlatarski delavnici na Gorenjskem

Kupujem staro zlato **B. RANGUS, KRANJ** velika izbira ur, zlatnine, srebrnine, očal, toplomerov itd.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 50 par. Najmanjši znesek pri teh oglasih je 6 Din. — Oglas se plača pri predaji naročila. Za odgovor treba priložiti 2 Din v znamkah.

Za velikonočne praznike se priporoča cenj. občinstvu brivski salon v Cerkljah Osenar Stanko.

OTOMANE, DIVANE, MODROCE in vsa v stroko spadajoča dela Vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Tonejc** tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Vrtne ograje kakor vsa v stroko spadajoča dela solidno in poceni izvrši Camernik, ključavničar, Cerklje.

Drobno vrtno mrvo prodam. M. Zihel, Kranj.

Repo prodam. Berce Anton, Čirčiče 26.

Vsa soboslikarska in plesarska dela izvršujem točno, solidno in po nizkih cenah. Priporoča se Jernej Vombergar, Cerklje 30.

I. LEVIČNIK

URAR
KRANJ — JESENICE

Največja zaloga ur, zlatnine, srebrnine in draguljev. Krasna izbira krstnih, birmanških in poročnih daril.

Vsa popravila, urarska in zlatarska, se izvršujejo solidno in najceneje.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Največja vnovčevalna zadruga na Gorenjskem

Kupuje od svojih članov krompir, fižol in vse poljske pridelke po najvišjih dnevnih cenah.

Prodaja svojim članom umetna gnojila, cement, koruzo, semena, krmila, moko, motorje in vse specerijsko blago po najnižjih cenah.

Kmetovalci, bodite člani te zadruge!

Če rabite lepih, okuznih pletnin, pridite pogledat k nam!

Največjo izbiro modnih pletenin za dame, gospode in deco lastnega izdelka v priznani lepi izvedbi Vam nudi ugodno

Pomladne novosti!

prva kranjska pletilnica

Ogrizek
Kranj

na Rožnovenskem klancu v lastni trgovini
Podružnica trgovine na Stari pošti
Obleke in druge novitete tudi po meri!

Janko Rant
Kranj

Trgovina z deželnimi izdelki in mešanim blagom.
Špirit in žganje v odprtih in zaprtih steklenicah. —
Na drobno in na debelo.

Telefonšt. 65 — Brzjavlj.:
RANT KRANJ

Času odgovarjajoče Vam očisti in zlika Vašo obleko, snežno belo opere perilo in ovratnike v kombinacijah tvrdka

FRANJO POTOČNIK

svetlolikalnica in kemično čiščenje oblek — **Kranj**

Cene časa primerne!

Nikjer ne boste za velikonočne praznike tako postreženi, kot pri znani tvrdki

I. JERŠIN, KRANJ

Nudi vam prvovrstno prekajeno meso, šunke, vratove, kare, rebra itd. kakor tudi sveže meso pitanih volov, prašičev in telet po zmerno nizkih cenah. Priporočam se!

Pekarna pri Čadežu

nudi vsak dan in vsak čas svež kruh, domače kekse, krofe, štruklje kakor tudi raznovrstno pecivo. — Pečem tuji kruh vsak dan ob 14. uri.

Za obisk se priporoča

RUDI PLANINC, KRANJ

Ako hočete za velikonočne praznike elegantne trpežne čevlje, obiščite dom. tvrdko

Franc Strniša v Kranju

ki Vam nudi trpežno obutev ročnega izdelka za mal denar. Popravljamo vso staro obutev hitro in poceni! Obiščite nas!

Knjigarna
Ilirija Kranj
Glavni trg

Za birmance priporočamo nakup:

molitvenikov, podobice, rožnih vencev in mirtnih vencev za na glavo.

Botri in botrice, ogledajte si bogato izbiro!

Za Din 100

dobite pri meni Agfa fotokamero. Uspeh zagotovljen! V zalogi imam vse potrebščine. Izdelava slik najceneje in hitro.

Drogerija B. Šinkovec
Kranj

Pri Jazbecu

Največja trgovina z izdelanimi oblekami na Gorenjskem. Obleke za dečke in deklice po čudovito nizkih cenah. Zaloge manufakturnega blaga, srajc, kravata itd. — Velika zaloga **kloubkov.**

Priporoča se
ALBIN JAZBEC
v Kranju 100

Splošno znana

Prešernova klet

nasproti trgovine Andrašič, Vam nudi za praznike domači rožniškar, nadalje črno, rdečo in belo vino od 8 do 10 Din, olivno olje, domače žganje po najnižjih cenah. Pri večjem odjemu popust.

Priporoča se **ANTON KRALJIČ**, gostilničar in trgovec z vinom v Kranju

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo'

r. z. 30. 3. v Tržiču

priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah
kozine za pletene sandale
usnje za površnike,
boks, ševro, juhtovino,
galanterijsko usnje itd.
Obiščite nas!

Vaša obutev za **veliko noč** čevlji znamke

„Jadran“

Cene ponovno znižane! Oglejte si naše najnovejše modele! Bogata izbira vseh vrst čevljev za **birmance**. — Podružnice: Kranj - Gl. trg, Kamnik, Jesenice, Ljubljana

Jadransko-posavska čevljarna, Kranj

Kmetovalci!

Kakovost vaših pridelkov izboljšate z uporabo superfosfata znamke **HRASTNIK**, ki ga proizvaja domača

Tovarna kemičnih izdelkov
v **Hrastniku d. d.**,
Hrastnik.

BOTRI
IN BOTRICE!

Za vaše birmance in birmanke vam nudimo letos posebno veliko izbiro blaga za fantovske in dekliške obleke. — Sukno za fantovske obleke od Din 20—35. Velika izbira svil in volnenega blaga za dekliške obleke od Din 12—35. Bogata zaloga prvovrstnega angleškega in češkega kamgarnja že od 50 Din naprej. — Najmodernejše volneno blago za ženske obleke in plašče že od Din 25 naprej. Največja izbira svilenih rut na Gorenjskem, že od Din 20 naprej. Preden se odločite za nakup, si ogledajte našo veliko zalogo in prepričajte se o nizkih cenah!

Priporoča se vam

Logar & Kalan, Kranj

manufakturna trgovina — lastnik Srečko Vidmar

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom pošne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.